Ympäristöministeriö
Luontoympäristöosasto
Ympäristöneuvos Päivi Gummerus-Rautiainen

Eduskunnan ympäristövaliokunta

9.5.2018

METSO-ohjelman toteutus- ja määrärahatilanne

Maanomistajien vapaaehtoisiin suojelutarjouksiin perustuva METSO-ohjelma on edennyt aikataulussaan. Valtioneuvoston vuonna 2014 hyväksymän periaatepäätöksen mukaan suojelun tavoitteena on ympäristöministeriön osalta 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita vuoteen 2025 mennessä. Vuodenvaihteessa 2018 tästä tavoitteesta on toteutettu n. 67 % eli n. 64 540 hehtaaria. Valtiontalouden tasapainottamisen vuoksi luonnonsuojelun toteuttamisen määrärahaa (mom. 35.10.63) laskettiin kehyskaudelle 2016–2019. Tämän jälkeen momentille on myönnetty eduskunnan päätöksellä 2 milj. € lisämääräraha vuodelle 2017. Hallituksen väliarviossa momentille tehtiin kehystarkistus + 3 milj. € vuodesta 2018 alkaen, jonka lisäksi hallitus päätti vuoden 2017 budjettiriihessä 5 milj. € lisärahoituksesta METSO-ohjelman toteutukseen vuonna 2018. Vuoden 2018 kehysriihessä myös vuodelle 2019 päätettiin 5 milj. € lisärahoitus. Näillä korotuksilla on merkittävä vaikutus ohjelman toteuttamismahdollisuuksiin. Vuosille 2018-2019 voidaan asettaa ELY-keskuksille 4 500 hehtaarin tavoite vuosittain, kun se vuonna 2017 oli 3 400 ha. Määrärahaa METSOn toteutukseen on arvioitu käytettävän vuonna 2018 noin 25 milj. €. Ero talousarvioehdotuksessa esitettyyn 16 milj. euroon johtuu siitä, että kyseessä on 3 vuoden siirtomääräraha ja aikaisemmilta vuosilta siirtyy määrärahaa METSO-ohjelman käyttöön.

Tehtyjen määrärahakorotusten ansiosta myös tulevien vuosien pinta-alatavoitteita on voitu suunnitella hieman korkeammalle tasolle kuin mitä aiemmin arvioitiin. Jotta ohjelma saataisiin valmiiksi tasaisella vuositoteutuksella vuoteen 2025 mennessä, tulisi vuositoteutuksen olla noin 3 750 ha/vuosi vuodesta 2020 alkaen. Rahaa tähän kuluisi METSO-toteutuksen keskimääräisillä hehtaarihinnoilla noin 20 milj. €/vuosi. Luonnonsuojelualueiden hankinta ja korvaukset -momentin (10.35.63) säilyttäminen vuosina 2020-2025 vuosien 2018-2019 tasolla mahdollistaisi YM:n arvion mukaan nykyisillä hehtaarihinnoilla ohjelman kokonaistavoitteen saavuttamisen. Tämä edellyttäisi 5 miljoonan euron lisäystä kehystasoon vuodesta 2020 alkaen. Mikäli määrärahatasoa ei tulevina vuosina koroteta, vaan se toteutuu nykyisen kehyspäätöksen mukaisesti, tulee ohjelman tulos v. 2025 lopussa olemaan YM:n osalta n. 95% kokonaistavoitteesta.

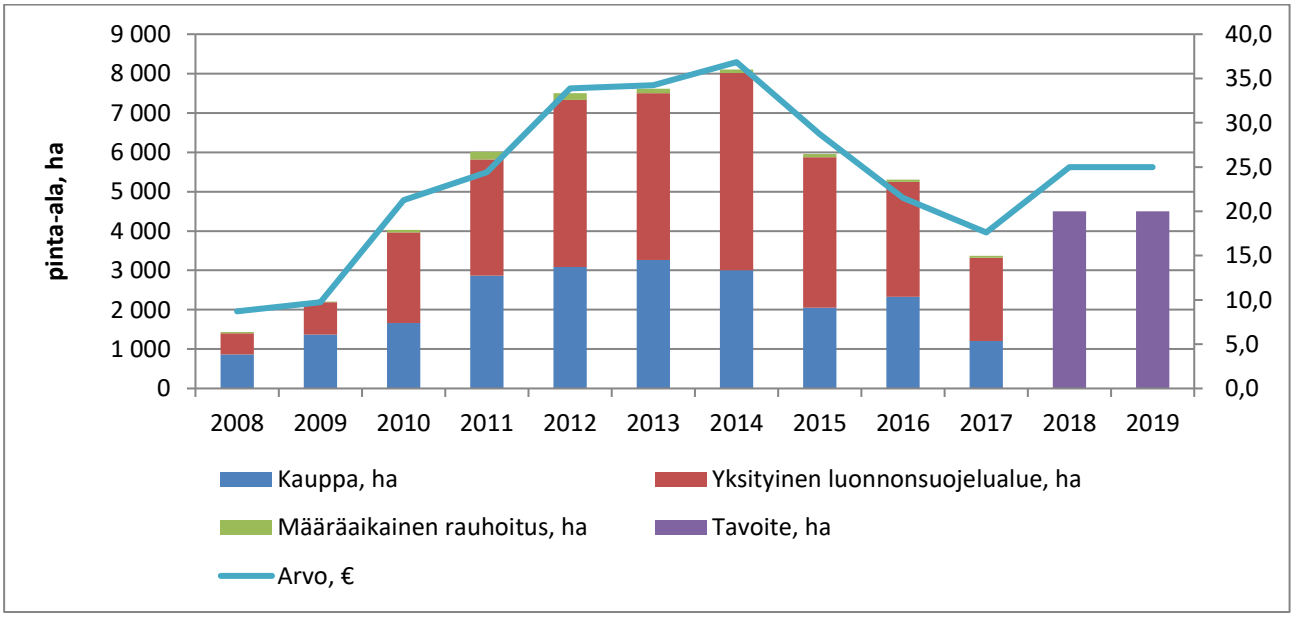

Kuva 1. METSO-ohjelman toteutus vuosina 2008-2017 toteutuskeinoittain ja kohteiden arvo vuosittain.